

Sygn. akt *IV U 422/15*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lipca 2019 r.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Zielonej Górze

IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Robert Macholak

Protokolant: st. sekr. sąd. Zofia Fechner

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2019 r. w Zielonej Górze

odwołania *M. K. (1)*

od decyzji *Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.*

z dnia 14 stycznia 2015 r. (znak: (...))

w sprawie *M. K. (1)*

przeciwko *Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.*

o przywrócenie prawa do renty w związku ze służbą wojskową

1. ***oddala odwołanie;***

2. ***przyznaje od Skarbu Państwa Sąd Okręgowy w Zielonej Górze pełnomocnikowi z urzędu adw. A. W. (1) Kancelaria Adwokacka w Z. kwotę 180 zł + VAT tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu.***

Sygn. akt IV U 422/15

UZASADNIENIE

Decyzją z 14.01.2015 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił wnioskodawcy *M. K. (1)* prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie pełnienia służby wojskowej.

W uzasadnieniu organ rentowy stwierdził, że komisja lekarska ZUS orzeczeniem z 08.01.2015 r. uznała, że wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy w związku ze służbą wojskową.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca *M. K. (1)* nie zgodził się ze stwierdzeniem, że nie jest niezdolny do pracy i nie jest niezdolny do pracy w związku ze służbą wojskową.

Wnioskodawca podniósł następujące zarzuty:

- nieuwzględnienia orzeczenia nr (...) z 05.03.1997 r. i uzupełnienia do opinii wydanej 22.04.2009 r. (akta sprawy IX U 189/09) oraz ustalenia stałej częściowej niezdolności do pracy w związku ze służbą wojskową;

- nieuwzględnienia zaświadczenia lekarskiego z 21.10.2014 r. o rozpoznaniu astygmatyzmu krótkowzrocznego oka lewego z niedowidzeniem oka lewego i stwierdzeniem, że wnioskodawca jest jednooczny z przyczyn związanych ze służbą wojskową;

- nieuwzględnienia dowodu z konsultacji laryngologicznej lekarza M. K. (2), znajdującej się w aktach sprawy, na okoliczność stałego uszczerbku na zdrowiu w związku ze służbą wojskową.

W związku z powyższym, wnioskodawca wniósł o powołanie biegłych sądowych na okoliczność ustalenia pogorszenia się zdrowia i całkowitej utraty słuchu ucha lewego, częściowego niedosłuchu ucha prawego i powstałego nadciśnienia tętniczego z bólami głowy w związku z wypadkiem w czasie służby wojskowej, a także o obciążenie organu rentowego kosztami procesu i wszelkimi kosztami związanymi z przedmiotową sprawą.

W uzasadnieniu znalazło się rozwinięcie powyższych zarzutów. Wnioskodawca wywodził, że stan jego zdrowia każdego roku się pogarsza i jest to związane z wypadkiem w czasie służby wojskowej. Odmowa prawa do renty przez organ rentowy jest bezpodstawna i nastąpiła z rażącym naruszeniem prawa. Ocena stanu zdrowia wnioskodawcy została dokonana nierzetelnie, bez badań wymagających wiedzy specjalistycznej i bez ustaleń przyczyn pogarszania się stanu zdrowia w związku ze służbą wojskową.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

W dalszym toku postępowania wnioskodawca, precyzując żądanie odwołania, wniósł o ustalenie dalszego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku ze służbą wojskową i wypłatę renty z wyrównaniem od dnia odmowy prawa do świadczenia z ustawowymi odsetkami. Następnie strony podtrzymywały swoje stanowiska.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

Wnioskodawca M. K. (1), urodzony (...), wykształcenie zawodowe – rolnik, pracował jako ogrodnik, tapicer, stolarz, pełnił służbę wojskową od 04.05.1995 r. do 09.02.1996 r.

okoliczności niesporne, ustalone na podstawie akt organu rentowego

02.08.1995 r. wnioskodawcy przytrafił się wypadek podczas pełnienia służby wojskowej. Wnioskodawca uczestniczył w szkoleniu strzeleckim. Podczas strzelania z kbkkm zaczęło go boleć lewe ucho. Gdy po kolejnym strzeleniu szum w uchu nie ustępował, wnioskodawca udał się do lekarza, który skierował go do szpitala. Przyczyną wypadku było strzelanie z kbkkm, wskutek którego wnioskodawca doznał lewostronnego osłabienia słuchu typu odbiorczego.

Orzeczeniem Rejonowej Wojskowej Komisji Lekarskiej w Ż. z 26.01.1996 r., nr (...), wnioskodawca został uznany za czasowo niezdolnego do służby wojskowej na okres 12 miesięcy. Rozpoznano u wnioskodawcy osłabienie słuchu ucha lewego typu odbiorczego po przebytych ostrym urazie akustycznym. Szept ucho prawe – 5,0 m, ucho lewe – 1,5 m. Choroba ta pozostaje w związku ze służbą wojskową/w następstwie wypadku.

Orzeczeniem Obwodowej Komisji Lekarskiej do spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia w G. nr (...) wnioskodawca został zaliczony do trzeciej grupy inwalidów z ogólnego stanu zdrowia i w związku ze służbą wojskową.

Orzeczeniem Rejonowej Wojskowej Komisji Lekarskiej w Ż. z 05.03.1997 r., nr (...), wnioskodawca został uznany za niezdolnego do służby wojskowej w czasie pokoju oraz w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

okoliczności niesporne, ustalone na podstawie akt organu rentowego

Wnioskodawca uprawniony był do renty inwalidy wojskowego – trzecia grupa inwalidów w związku ze służbą wojskową, następnie renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku ze służbą wojskową w okresie od 01.07.1997 r. do 30.11.2014 r.

13.11.2014 r. wnioskodawca złożył organowi rentowemu wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty.

Orzeczeniem z 10.12.2014 r. lekarz orzecznik ZUS ustalił, że wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy. Nie stwierdza się niezdolności do pracy w związku ze służbą wojskową.

W związku z wniesionym sprzeciwem, sprawa została przekazana komisji lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z 08.01.2015 r. podtrzymała stanowisko lekarza orzecznika.

Powyższe skutkowało wydaniem przez ZUS zaskarżonej decyzji.

okoliczności niesporne, ustalone na podstawie akt organu rentowego i akt

tutejszego sądu o sygn. IV U 1392/09

U wnioskodawcy rozpoznano:

- głuchotę ucha lewego po urazie akustycznym w trakcie odbywania służby wojskowej; mierny niedosłuch prawostronny; prawostronny niedosłuch mieszany w stopniu umiarkowanym – protezowany;
- skrzywienie przegrody nosa;
- przewlekły niezżyt gardła;
- zawroty głowy i szумы uszne w wywiadzie;
- krótkowzroczność oka lewego z niedowidzeniem; astygmatyzm krótkowzroczny obojga oczu;
- bliznę centralną siatkówki oka lewego;
- stan po obwodowym uszkodzeniu nerwu VII prawego; stan po przebytych porażeniach nerwu VII;
- nadciśnienie tętnicze bez udowodnionych powikłań sercowych;
- wrzodziejące zapalenie jelita grubego – faza średnio aktywnej;
- żylaki odbytu;
- stan po urazie głowy w 2014 r. bez istotnych powikłań ze strony CUN;
- nadczynność tarczycy;
- zaburzenia depresyjne.

dowód: - opinia biegłych sądowych lekarzy neurologa M. T.-

D., kardiologa W. Ż., k. 22-22v akt sąd.;

- opinia biegłego sądowego lekarza okulisty A. N.,

k. 29, opinia uzupełniająca, k. 77 akt sąd.;

- opinia biegłego sądowego lekarza internisty-gastrologa A.

W., k. 43-44, opinia uzupełniająca, k. 98 akt sąd.;

- opinia biegłego sądowego lekarza otolaryngologa B. S., k. 63,

opinia uzupełniająca, k. 83 akt sąd.;

- opinia biegłego sądowego lekarza neurologa P. T.,

k. 140-142 akt sąd.;

- opinia biegłego sądowego lekarza okulisty J. O.,

k. 151-152, opinia uzupełniająca, k. 227-228 akt sąd.;

- opinia biegłej sądowej lekarza otolaryngologa-foniatry M.

Ł., k. 157-160, opinia uzupełniająca, k. 231-233 akt sąd.;

- częściowo opinia biegłej sądowej lekarza chorób wewnętrznych i

medycyny pracy, k. 267-269 akt sąd.

Wnioskodawca nie jest osobą, u którego występuje choćby częściowa niezdolność do pracy powstała w czasie odbywania czynnej służby wojskowej w okresie pokoju lub w ciągu 3 lat od zwolnienia z tej służby, będąc następstwem chorób powstałych lub urazów doznanych w czasie odbywania służby wojskowej.

Orzeczenia lekarza orzecznika i komisji lekarskiej ZUS, stanowiące podstawę wydania zaskarżonej decyzji, są zasadne.

dowód: - opinia biegłych sądowych lekarzy neurologa M. T.-

D., kardiologa W. Ż., k. 22-22v akt sąd.;

- opinia biegłego sądowego lekarza okulisty A. N.,

k. 29, opinia uzupełniająca, k. 77 akt sąd.;

- opinia biegłego sądowego lekarza internisty-gastrologa A.

W., k. 43-44, opinia uzupełniająca, k. 98 akt sąd.;

- opinia biegłego sądowego lekarza otolaryngologa B. S., k. 63,

opinia uzupełniająca, k. 83 akt sąd.;

- opinia biegłego sądowego lekarza neurologa P. T.,

k. 140-142 akt sąd.;

- opinia biegłego sądowego lekarza okulisty J. O.,

k. 151-152, opinia uzupełniająca, k. 227-228 akt sąd.;

- opinia biegłej sądowej lekarza otolaryngologa-foniatry M.

Ł., k. 157-160, opinia uzupełniająca, k. 231-233 akt sąd.

Wnioskodawca z powodu schorzeń neurologicznych i kardiologicznych nie jest ani częściowo, ani całkowicie niezdolny do pracy. Nadciśnienie tętnicze leczone przez lekarza rodzinnego bez konsultacji kardiologicznych.

dowód: - opinia biegłych sądowych lekarzy neurologa M. T.-

D., kardiologa W. Ż., k. 22-22v akt sąd.;

- opinia biegłego sądowego lekarza neurologa P. T.,

k. 140-142 akt sąd.

Wnioskodawca nie jest osobą choćby częściowo niezdolną do pracy z powodu choroby jelita grubego. Schorzenie to nie jest w stopniu znacznego zaawansowania i nie ma związku przyczynowego ze służbą wojskową.

dowód: opinia biegłego sądowego lekarza internisty-gastrologa A.

W., k. 43-44, opinia uzupełniająca, k. 98 akt sąd.

Wnioskodawca nie jest osobą niezdolną do pracy z przyczyn laryngologicznych. Dolegliwość laryngologiczna jest przeciwwskazaniem do pracy w hałasie ponadnormatywnym, na wysokości i przy maszynach w ruchu, a także na stanowiskach, gdzie głuchota pracownika stanowi zagrożenie dla osób i mienia. Kontakt werbalny dobry. Zmiany laryngologiczne nie uległy poprawie, przeciwnie – uległy pogorszeniu, co wiąże się między innymi z fizjologicznym ubytkiem słuchu związanym z postępującym wiekiem. Stan ten w następnych latach może się jeszcze bardziej pogarszać, ale nie świadczy to o niezdolności do pracy. Wybiórczo – po uwzględnieniu ww. przeciwwskazań – wnioskodawca jest zdolny do pracy m.in. jako ogrodnik, tapicer.

W ostatnich badaniach słuchu stwierdza się całkowitą głuchotę ucha lewego i niedosłuch mieszany w stopniu umiarkowanym ucha prawego bez istotnej progresji w porównaniu do badania audiometrią tonalną progową 31.10.2008 r. Jednocześnie nie doszło do poprawy w tym zakresie. Zarówno w aparacie słuchowym na uchu prawym, jak i bez aparatu porozumienie z wnioskodawcą swobodne, mowa nie jest zmieniona typowo niedosłuchem. Niedosłuchowi z wywiadu towarzyszą zawroty głowy z zaburzeniami równowagi, z szumem usznym, krótkotrwałe omdlenia z upadkami. W wyniku takiego upadku z przyczepy w lutym 2014 r. wnioskodawca doznał urazu głowy. Nie jest zaburzona społeczna wydolność słuchu. Wnioskodawca jest w znacznym stopniu zaadaptowany do występującego od ponad 20 lat niedosłuchu. W próbach statyczno-dynamicznych nie stwierdza się obecnie zaburzeń narządu równowagi.

Schorzenia laryngologiczne, w tym lewostronna głuchota przy niedosłuchu umiarkowanym ucha prawego (zaprotezowanym), nie stanowią przeciwwskazania do pracy zarobkowej.

dowód: - opinia biegłego sądowego lekarza otolaryngologa B. S., k. 63,

opinia uzupełniająca, k. 83 akt sąd.;

- opinia biegłej sądowej lekarza otolaryngologa-foniatry M.

Ł., k. 157-160, opinia uzupełniająca, k. 231-233 akt sąd.

Niedowidzenie oka lewego nie pozostaje w związku z urazem w czasie odbywania zasadniczej służby wojskowej. W dokumentach nie ma poświadczenia pogorszenia oka lewego.

Astygmatyzm krótkowzroczny obojga oczu od dawna. Nie ma żadnego związku ze służbą wojskową. Po zastosowaniu korekcji okularowej ostrość wzroku obojga oczu wynosi 1,0. Gałki oczne są spokojne, zdrowe. Nie wykazują poza wadą wzroku zmian chorobowych. W takim wypadku nie można mówić o niedowidzeniu.

W związku z tym nie można stwierdzić, że wnioskodawca utracił zdolność do pracy z przyczyn okulistycznych.

dowód: - opinia biegłego sądowego lekarza okulisty A. N.,

k. 29, opinia uzupełniająca, k. 77 akt sąd.;

- opinia biegłego sądowego lekarza okulisty J. O., k.

151-152, opinia uzupełniająca, k. 227-228 akt sąd.

Sąd rozważył, co następuje.

Odwołanie okazało się niezasadne.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy wnioskodawca w dalszym ciągu, tj. po 30.11.2014 r., spełnia wszystkie przesłanki uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z zaopatrzenia inwalidów wojskowych.

Zgodnie z art. 30 ust. 1 ustawy z 29.05.1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 2193 ze zm.), inwalidą wojskowym jest żołnierz niezawodowy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, który został zaliczony do jednej z grup inwalidów (obecnie chodzi o niezdolność do pracy) wskutek inwalidztwa (niezdolności do pracy) powstałego:

- 1) w czasie odbywania czynnej służby wojskowej w okresie pokoju, z wyjątkiem terytorialnej służby wojskowej pełnionej dyspozycyjnie;
- 2) w ciągu 3 lat od zwolnienia z tej służby, jeżeli inwalidztwo to jest następstwem chorób powstałych lub urazów doznanych w czasie odbywania służby wojskowej.

Zgodnie z ust. 2, nie uważa się za inwalidę wojskowego żołnierza zwolnionego z czynnej służby wojskowej podczas pierwszych 6 tygodni jej odbywania z powodu choroby, która powstała niewątpliwie przed stawieniem się żołnierza do służby wojskowej i nie uległa pogorszeniu wskutek tej służby.

W myśl art. 31, w zależności od przyczyny powstania inwalidztwo może pozostawać w związku ze służbą wojskową albo bez związku z tą służbą.

Jak stanowi art. 32 ust. 1, za inwalidztwo pozostające w związku ze służbą wojskową uważa się inwalidztwo, które powstało na skutek:

- 1) wypadku pozostającego w związku z pełnieniem czynnej służby wojskowej w rozumieniu przepisów o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową;
- 2) chorób zakaźnych panujących w miejscu służbowego pobytu żołnierza;
- 3) chorób powstałych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej;
- 4) istotnego pogorszenia stanów chorobowych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej.

Jak natomiast stanowi art. 33, inwalidztwo nie pozostaje w związku ze służbą wojskową, jeżeli:

- 1) powstało z innych przyczyn niż określone w art. 32;
- 2) jest następstwem wypadku lub choroby, których wyłączną przyczyną było udowodnione przez jednostkę wojskową umyślne lub rażąco niedbałe działanie albo zaniedbanie żołnierza naruszające obowiązujące przepisy lub rozkazy, jeżeli jego przełożeni zapewnili warunki odpowiadające tym przepisom i sprawowali we właściwy sposób nadzór nad ich przestrzeganiem, a żołnierz posiadał potrzebne umiejętności do wykonywania określonych czynności i był należycie przeszkolony w zakresie znajomości tych przepisów;
- 3) jest następstwem wypadku, do którego w znacznym stopniu przyczynił się sam żołnierz będąc w stanie nietrzeźwym;

4) zranienie, kontuzja i inne obrażenie lub choroba zostały spowodowane przez żołnierza rozmyślnie.

Wykazy chorób, powstałych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej oraz będących istotnym pogorszeniem stanów chorobowych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej, zawierają załączniki do rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z 31.03.2003 r. w sprawie ustalenia wykazu chorób powstałych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej oraz wykazu chorób będących istotnym pogorszeniem stanów chorobowych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej (Dz.U. z 2003 r., Nr 62, poz. 566 ze zm.).

W myśl art. 107 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.) w zw. z art. 64 ustawy z 29.05.1974 r., prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie.

Z powyższych regulacji jednoznacznie wynika, że prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy określonego w ww. ustawie przysługuje tylko w przypadku stwierdzenia, że niezdolność do pracy została spowodowana schorzeniami nabytymi podczas służby lub takimi, które istniały przed powołaniem do służby, ale skutek szczególnych jej warunków lub właściwości uległy w tym czasie pogłębieniu.

Zdaniem sądu, przeprowadzone postępowanie dowodowe prowadzi do wniosku, że odwołujący się nie wykazał powyższych przesłanek uzyskania prawa do spornego świadczenia.

W celu dokonania oceny stanu zdrowia wnioskodawcy, sąd przeprowadził łącznie dowody z opinii następujących biegłych: neurologów M. T.-D. i P. T., kardiologa W. Ż., okulistów A. N. i J. O., internisty-gastrologa A. W., otolaryngologów B. S. i M. Ł.. Na tych opiniach sąd oparł się w całości, zarówno co do postawionych rozpoznań jak i wniosków dotyczących braku u wnioskodawcy niezdolności do pracy pozostającej ze służbą wojskową w związku określonym w ustawie z 29.05.1974 r.

Jedynie częściowo, tzn. w zakresie rozpoznań, sąd oparł się na ustaleniach biegłej sądowej medycyny pracy. Wnioski tej opinii były bowiem sprzeczne z pozostałymi opiniami specjalistów właściwych dla oceny stanu zdrowia wnioskodawcy.

Przy czym podkreślić należy, że stan zdrowia odwołującego się, z którego wynika niezdolność do pracy lub inwalidztwo, warunkujące przyznanie prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, to okoliczności, dla ustalenia których niezbędne są wiadomości specjalne w rozumieniu art. 278 § 1 k.p.c. Okoliczności te nie mogą być ustalone przez sąd samodzielnie lub wyłącznie na podstawie innych dowodów zgłaszanych przez strony postępowania. Dowód z opinii biegłych jest bowiem w tej kategorii spraw tzw. dowodem koronnym, analizującym i sumującym przeciwstawne oceny prezentowane przez strony (por. wyrok SA w Poznaniu z 24.05.2018 r., sygn. akt III AUa 356/17).

Dlatego też w tego typu sprawach aktualne jest stanowisko orzecznictwa, że sąd może oceniać opinię biegłego pod względem fachowości, rzetelności czy logiczności. Może pomijać oczywiste omyłki. Nie może jednak nie podzielać merytorycznych poglądów biegłych, czy zamiast nich wprowadzać własne spostrzeżenia (wyrok SA w Łodzi z 06.09.2018 r., sygn. akt I ACa 1759/17).

Opinia biegłego ma bowiem na celu ułatwienie sądowi należytej oceny zebranego materiału wtedy, gdy potrzebne są do tego wiadomości specjalne. Opinia biegłego podlega, jak inne dowody, ocenie według art. 233 § 1 k.p.c., lecz co odróżnia ją pod tym względem, to szczególne dla tego dowodu kryteria oceny, które stanowią: poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanego w niej stanowiska oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej ocen, a także zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej. Specyfika oceny tego dowodu wyraża się w tym, że sfera merytoryczna opinii kontrolowana jest przez sąd, który nie posiada wiadomości specjalnych,

w istocie tylko w zakresie zgodności z zasadami logicznego myślenia i wiedzy powszechnej (wyrok SA w Białymstoku z 03.12.2018 r., sygn. akt I ACa 507/2018).

Sąd przeanalizował wszystkie zebrane w sprawie opinie z zastosowaniem powyższych kryteriów i doszedł do wniosku, że opinie biegłych specjalistów neurologów M. T.-D. i P. T., kardiologa W. Ż., okulistów A. N. i J. O., internisty-gastrologa A. W., otolaryngologów B. S. i M. Ł. stanowią pełnoprawny materiał dowodowy. Są sporządzone rzetelnie i wyczerpująco wyjaśniają wszystkie kwestie istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Dlatego sąd oparł się na tych opiniach w zakresie wynikających z nich konkluzji – że u wnioskodawcy nie stwierdza się obecnie choćby częściowej niezdolności do pracy powstałej w czasie odbywania czynnej służby wojskowej w okresie pokoju lub w ciągu 3 lat od zwolnienia z tej służby, będącej następstwem chorób powstałych lub urazów doznanych w czasie odbywania służby wojskowej.

Biegli neurolog M. T.-D. i kardiolog W. Ż. stwierdzili, że wnioskodawca z punktu widzenia ich specjalizacji nie jest ani częściowo, ani całkowicie niezdolny do pracy. Zgodzili się z orzeczeniami lekarzy orzeczników ZUS.

Biegły neurolog P. T. uznał, że wnioskodawca w ocenie neurologicznej nie jest osobą niezdolną do pracy. Swoje wnioski poparł szczegółową analizą historii choroby wnioskodawcy.

Biegły okulista A. N. w opinii głównej uznał, że wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy po 30.11.2014 r. Nie odpowiedział jednak na pytania o pozostałe przesłanki przyznania prawa do spornego świadczenia (związek ze służbą wojskową w świetle ustawy z 29.05.1974 r.). Natomiast w opinii uzupełniającej, po analizie zebranej dokumentacji medycznej, zgodził się ze stanowiskiem organu rentowego, że niedowidzenie oka lewego nie pozostaje w związku z urazem w czasie odbywania zasadniczej służby wojskowej.

Do innych wniosków nie prowadzi opinia drugiego z biegłych okulistów, J. O., który podał, że wnioskodawca jest zdolny do pracy w związku ze służbą wojskową. Astygmatyzm wnioskodawcy nie ma związku ze służbą wojskową, poza tym wada wzroku podlega korekcy do ostrości 1,0. W opinii uzupełniającej biegły podtrzymał swoje stanowisko.

Biegły internista-gastrolog A. W. nie stwierdził choćby częściowej niezdolności do zarobkowania związanej z chorobą jelita grubego. W opinii uzupełniającej, po ponownym przeanalizowaniu dokumentacji medycznej i zastrzeżeń wnioskodawcy, podtrzymał swoje stanowisko.

Biegły otolaryngolog B. S. nie stwierdził niezdolności do pracy z przyczyn laryngologicznych. Określił jedynie przeciwwskazania do pracy w hałasie ponadnormatywnym, na wysokości i przy maszynach w ruchu, co – biorąc pod uwagę kwalifikacje wnioskodawcy, który z zawodu jest ogrodnikiem, a wykonywał prace tapicera i stolarza – nie stanowi przeszkody w podjęciu zatrudnienia. W opinii uzupełniającej biegły podtrzymał swoje stanowisko.

Podobne stanowisko zajęła biegła otolaryngolog M. Ł., powołując się szczegółowo i wyczerpująco na historię schorzeń i wyniki badań wnioskodawcy. Podała takie same ograniczenia zawodowe i ocenę zdolności do pracy. Oboje biegli stwierdzili też, że zmiany laryngologiczne nie uległy polepszeniu. Skonkludowali jednak, że nie czyni to wnioskodawcy choćby częściowo niezdolnym do pracy.

W świetle powyższych opinii, sąd nie oparł się na stanowisku biegłej z zakresu medycyny pracy, która uznała, że wnioskodawca jest osobą nadal częściowo niezdolną do pracy w związku ze służbą wojskową od czasu przestania pobierania świadczenia rentowego na stałe. Tym samym biegła nie zgodziła się z opiniami pozostałych biegłych.

Biegła oparła swoją konkluzję na stwierdzeniu pourazowej trwałej głuchoty ucha lewego. To schorzenie było jednak brane pod uwagę przez dwoje ww. lekarzy, specjalizujących się w laryngologii. Lekarze ci zgodnie ocenili stan zdrowia odwołującego się, a ich ustalenia przeczą opinii biegłej B. P..

Biegła ta zwróciła uwagę na liczne ograniczenia w pracy zawodowej (podobne, jakie wynikają z opinii laryngologicznych), uznając je za istotne dla aktywności zawodowej wnioskodawcy. Tyle że ograniczenia te nie stoją

na przeszkodzie podjęciu przez wnioskodawcę pracy wyuczonej oraz takiej, którą już wykonywał. Odnieśli się do tego biegli otolaryngolodzy.

Oprócz powyższych twierdzeń, biegła nie uzasadniła, dlaczego jednostronna głuchota stanowi przeciwwskazanie w podjęciu pracy. To, że głuchota pojawiła się w młodym wieku i uniemożliwiła rozwój kariery, nie jest okolicznością świadczącą o istnieniu choćby częściowej niezdolności do pracy. Wnioskodawca ma kwalifikacje do prac fizycznych, nie wymagających długotrwałego rozwoju zawodowego.

W takim stanie rzeczy sąd nie oparł się na wnioskach opinii biegłej z zakresu medycyny pracy, ponieważ była to opinia odosobniona, mniej umotywowana i sprzeczna z opiniami biegłych, którzy specjalizują się w dziedzinie laryngologii, czyli w dziedzinie, w której biegła dostrzegła niezdolność do pracy.

Opinie biegłych specjalistów neurologów M. T.-D. i P. T., kardiologa W. Ż., okulistów A. N. i J. O., internisty-gastrologa A. W., otolaryngologów B. S. i M. Ł. dostarczają wyczerpujących informacji w przedmiocie sporu. Oparte są na osobistych badaniach wnioskodawcy, analizie dokumentacji medycznej, przeprowadzonych wywiadach. Biegli dysponowali wszelkimi informacjami umożliwiającymi wydanie trafnych opinii, których treść jest logiczna, a wnioski należycie umotywowane.

Opinie biegłych wyjaśniają też wszystkie istotne wątpliwości, podnoszone przez wnioskodawcę w toku sprawy (k. 50-51, 68-69, 88, 94-95, 107-108, 175-176, 208-209v, 247-249, 283-286). W tym miejscu należy przede wszystkim zwrócić uwagę na następujące kwestie.

Do wrzodzącego zapalenia jelita grubego odniósł się biegły internista-gastrolog, podając, że nie jest ono w stopniu znacznego zaawansowania i nie pozostaje w żadnym związku przyczynowym ze służbą wojskową. Wnioskodawca nie przedstawił żadnego przekonującego argumentu, który pozwoliłby na powiązanie choroby jelita z incydentem w postaci ogłuchnięcia podczas strzelania.

To samo dotyczy choroby oczu: wnioskodawca nie wykazał, że dolegliwości narządu wzroku powstały podczas odbywania lub związane są ze służbą wojskową. Z żadnego dowodu nie wynika, że uszkodzenie oka nastąpiło podczas służby. Astygmatyzm nie jest związany ze służbą. Poza tym jest korygowany szklami do pełnej ostrości wzroku. Wyraźnie stwierdził to biegły J. O..

Wnioskodawca stwierdził też, że biegły A. N. w poprzedniej sprawie o rentę (sygn. IX U 189/09, IV U 1392/09) wydał opinię, w której stwierdził częściową niezdolność do pracy na stałe. Nie jest to jednak stwierdzenie trafne. Opinie w tamtej sprawie zostały wydane przez biegłych: A. N. (okulistę), J. N. (neurologa) i K. H. (laryngologa). Uznano wówczas niezdolność do pracy z przyczyn laryngologicznych (por. k. 26-27, 41 akt o sygn. IV U 1392/09), a więc to laryngolog K. H. wypowiadał się o tej niezdolności. W niniejszej sprawie wypowiadało się dwoje innych laryngologów i zgodnie uznali, że niezdolność nie zachodzi.

W ówczesnej sprawie, z uwagi na krótkowzroczność oka lewego ze zmianami zwyrodnieniowymi siatkówki, określono jedynie przeciwwskazania do pracy na wysokości oraz pracy wymagającej dobrego wzroku (k. 51). W niniejszej sprawie też stwierdzono podobne przeciwwskazania (m.in. do pracy na wysokości), ustalono też, że wzrok po korekcie osiąga dostateczną ostrość.

Nadmienić ponadto trzeba, że ustalenie biegłych, poczynione w 2009 r., o czasie trwania niezdolności (niezdolność stała), nie znalazło odzwierciedlenia w rozstrzygnięciu Sądu Okręgowego z 22.04.2010 r., nie jest więc wiążące ani dla organu rentowego, ani dla sądu w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę.

Nie można się również zgodzić z tym, że wnioskodawca ma na tyle utrudniony bezpośredni kontakt z ludźmi, że nie może podjąć zatrudnienia. Biegła laryngolog M. Ł. wprost stwierdziła, że zarówno w aparacie słuchowym na uchu prawym, jak i bez aparatu porozumienie z wnioskodawcą jest swobodne, wywiad zebrano od wnioskodawcy; mowa nie jest zmieniona typowo niedosłuchem.

Mając na względzie dostateczne wyjaśnienie sprawy, sąd oddalił wniosek dowodowy strony pozwanej zawarty w piśmie z 18.04.2019 r. (k. 293v akt sąd.).

Pominięto (k. 293 akt sąd.) wnioski dowodowe z 09.02.2018 r. (k. 208 i nast. akt sąd.) wobec ich cofnięcia.

Nie mógł też zostać uwzględniony wniosek dowodowy strony odwołującej się o wezwanie świadka (k. 19 akt sąd.) na okoliczność stanu zdrowia wnioskodawcy, ponieważ okoliczność ta mogła być wyjaśniona tylko przy pomocy dowodu z opinii biegłych.

Podsumowując – przeprowadzone postępowanie dowodowe nie pozostawia wątpliwości, że wnioskodawca nie spełnia przesłanek uzyskania prawa do spornego świadczenia.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzeczono jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

W punkcie 2 orzeczono na podstawie § 19 pkt 1 w zw. z § 12 ust. 2 i § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.